भारतीय पृथ्वि विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि

डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सहयोगीत

ग्रामिण कृषि मौसम सेवा

उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग

हवामान पूर्वानुमान कृषि सल्ला पत्रक - सिंधुदुर्ग

कालावधी (दिनांक ०७.०४.२०२१ ते ११.०४.२०२१)

अंक २८/२०२१							दिनांक ०६.०४.२०२१	कालावधी ५ दिवस				
मागील आठवड्यातील हवामान घटकांची प्रत्यक्ष नोंद (३०/०३/२०२१ ते ०५/०४/२०२१ पर्यंत)							हवामानाचे घटक	पुढील पाच दिवसांचे हवामान घटकांचे पुर्वानुमान (वैधता ०७.०४.२०२१ ते ११.०४.२०२१ पर्यंत)				
३०/०३	३१/०३	०१/०४	०२/०४	०३/०४	०४/०४	०५/०४	दिनांक	०७/०४	०८/०४	०९/०४	१०/०४	११/०४
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मि. मी)	०	०	०	०	०
३६.०	३९.०	३९.०	३८.०	३७.०	३८.०	३८.०	कमाल तापमान (अं. से)	३५	३३	३२	३२	३४
२२.५	२२.०	२०.०	२०.०	२०.५	२१.०	२०.५	किमान तापमान (अं. से)	२४	२४	२५	२४	२४
ढगाळ	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	ढगाळ	सकाळ – मेघाच्छादन (ऑक्टा.)	३	३	५	४	५
निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	दुपार – मेघाच्छादन (ऑक्टा.)					
९२	९५	८४	८८	८९	९२	९२	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता(%)	७९	७९	८०	७६	७८
५२	४०	४४	३९	३५	४१	४४	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६१	५५	५४	५६	५०
१.५	२.०	२.५	२.२	२.१	१.८	२.९	वा-याचा वेग (कि.मी/तास)	००३	००७	०११	००५	००४
स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	स्थिर	सकाळ – वा-याची दिशा	दक्षिणोत्तर/ आग्नेय कडे	दक्षिणे कडे	दक्षिणोत्तर/ नैऋत्ये कडे	दक्षिणोत्तर/ नैऋत्ये कडे	दक्षिणोत्तर/ आग्नेय कडे
पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ नैऋत्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	पश्चिमोत्तर/ वायव्ये कडे	दुपार – वा-याची दिशा					

मागील वर्षातील (२०२०) पर्जन्य (मि. मी)	१/०१/२०२१ पासुनचे पर्जन्य (मि. मी)	१/०६/२०२१ पासुनचे पर्जन्य (मि. मी)	मागील आठवड्यातील पर्जन्य (मि.मी)
४८६०.०	११.६	०.०	०.०

पुढील ५ दिवसाच्या हवामानाची सामान्य स्थिती	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसामध्ये पर्जन्यमान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. त्याचबरोबर कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी वाढ होऊन २४ ते २५ अंश सेल्सीअस वरती स्थिर राहण्याची शक्यता आहे व आर्द्रतेमध्येही वाढ संभवत आहे. तसेच हवामान कोरडे व अंशतः ढगाळ राहण्याची शक्यता आहे. असा अंदाज प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्याकडून वर्तविण्यात आला आहे.
विस्तारीत श्रेणीतील हवामान अंदाज	दक्षिण कोकण व गोवा या हवामान उपविभागामध्ये दिनांक ११ ते १७ एप्रिल या कालावधी दरम्यान सरासरीपेक्षा कमी पर्जन्यमान होण्याची शक्यता आहे. (सदर कालावधी दरम्यान ०.०६ मिमी एवढे सरासरी पर्जन्यमान असते तरी या वर्षी सदर कालावधी दरम्यान फक्त ०.०२ मिमी पर्जन्यमान होण्याची शक्यता आहे व ते सरासरीपेक्षा ७१.३२% कमी होण्याची शक्यता आहे.)
इशारा	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसासाठी प्रादेशिक हवामानशास्त्र केंद्र, मुंबई यांच्या कडून हवामानासंबधी कोणताही ईशारा देण्यात आलेला नाही.
सर्वसाधारण कृषि सल्ला	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता तसेच गेल्या आठवड्यामध्ये तापमान ३८ ते ३९ अंश सेल्सिअसच्या आसपास असल्याने काजुमध्ये फळगळीचे प्रमाण आढळुन आले आहे त्याचबरोबर बियांचा आकार लहान तयार होत आहे, तसेच कोवळ्या बियांवरती ढेकण्या, फुलकीडीचा व तापमानाचा प्रादुर्भाव होऊन बिया काळ्या पडत आहेत त्याचबरोबर तापमान ३८ अंश सेल्सिअसच्या पुढे गेल्यास काजुमध्ये फळगळीचे प्रमाण वाढते तरी तापमान वाढीचा काजुपिकावरील परीणाम टाळण्याकरीता काजुच्या मोठया लागत्या कलमांना १५ दिवसाच्या अंतराने १५० - २०० लीटर पाणी प्रति कलम याप्रमाणे द्यावे. (पाण्याची उपलब्धता असल्यास काजु झाडास १०-१२ लिटर पाणी प्रति दिन द्यावे.)
संक्षिप्त संदेश सल्ला	काजु बोंडु व बियांवरील फुलकिडे व ढेकण्या किड नियंत्रणास असिटामॅप्रिड ०.५ग्रॅ/लि.पाणी फवारावे

हवामान अंदाजावर आधारीत कृषि सल्ला

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	पिक निहाय कृषि सल्ला
आंबा	काढणी	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता फळगळ टाळण्यासाठी पाण्याची उपलब्धता असल्यास झाडांना विस्तारानुसार प्रति झाड ८०-१०० लि. पाणी ७ दिवसांच्या अंतराने दयावे. बाष्पीभवन कमी करण्यासाठी जांभा जमिनीमधील आंबा कलमांना गवताचे व पालापाचोळ्याचे अच्छादन दयावे. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नविन लागवड केलेल्या आंबा कलमांना उन्हापासुन संरक्षणासाठी शेडनेटच्या सहाय्याने सावली तयार करावी. जिल्ह्यामध्ये आंबा पीकामध्ये काही ठिकाणी अंडाकृती फळे व मोठया आकाराची काढणीची फळे अशी अवस्था आहे. जिल्ह्यामध्ये ऊष्णतेची लाट येण्याची शक्यता असल्याने तयार फळे सकाळी दहाच्या अगोदर व दुपारी चारच्या नंतर नुतन झेल्याच्या सहाय्याने ८० ते ८५ % (चौदा आणे) पक्वतेला काढावीत. फळे काढणीच्या किमान ८ दिवस अगोदर झाडावर कोणतेही औषध फवारु नये. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता तापमान वाढीमुळे हापुस आंबा फळांमध्ये साक्याचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता आहे. साका टाळण्यासाठी व उष्णतेपासून बचाव करण्यासाठी तयार फळे सकाळी दहाच्या अगोदर व दुपारी चारच्या नंतर काढावीत व सावलीत ठेवावीत. ऊन्हामध्ये फळांची वाहतुक करु नये. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता आंब्यातील फळगळ टाळण्यासाठी फळांना विद्यापीठ शिफारसीनुसार कागदी पिशव्यांचे आच्छादन करण्यात यावे. फळे पिकात घालताना फळ कुजीचा प्रादुर्भाव वाढु नये यासाठी फळांना उष्ण जल प्रक्रिया द्यावी. त्यासाठी फळे ५२° से. तापमानाच्या पाण्यात १० मिनीटे बुडवुन नंतर आडीत घालावीत.
काजु	काढणी	काजूमध्ये काही ठिकाणी काढणीयोग्य बी तयार झालेली आहे. तयार झालेल्या बीयांची काढणी करुन ती उन्हामध्ये योग्यप्रकारे वाळवावी.

		येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नविन लागवड केलेल्या काजु कलमांना उन्हापासुन संरक्षणासाठी शेडनेटच्या सहाय्याने सावली तयार करावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता तसेच गेल्या आठवड्यामध्ये तापमान ३८ ते ३९ अंश सेल्सिअसच्या आसपास असल्याने काजुमध्ये फळगळीचे प्रमाण आढळुन आले आहे त्याचबरोबर बियांचा आकार लहान तयार होत आहे, तसेच कोवळ्या बियांवरती ढेकण्या, फुलकीडीचा व तापमानाचा प्रादुर्भाव होऊन बिया काळ्या पडत आहेत त्याचबरोबर तापमान ३८ अंश सेल्सिअसच्या पुढे गेल्यास काजुमध्ये फळगळीचे प्रमाण वाढते तरी तापमान वाढीचा काजुपिकावरील परीणाम टाळण्याकरीता काजुच्या मोठया लागत्या कलमांना १५ दिवसाच्या अंतराने १५० - २०० लीटर पाणी प्रति कलम याप्रमाणे द्यावे. (पाण्याची उपलब्धता असल्यास काजु झाडास १०-१२ लिटर पाणी प्रति दिन द्यावे.) काजु बागायतदारांनी ढेकण्या व फुलकिडीच्या प्रादुर्भावापासुन दक्षता घेण्याची गरज आहे. काजुतील कोवळ्या बियांचे व बोंडुचे ढेकण्या व फुलकिडीपासुन संरक्षण करणे गरजेचे आहे. प्रादुर्भाव आढ्ळुन आल्यास नियंत्रणासाठी प्रवाही असिटामॅप्रिड ०.५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यातून फवारणी करावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नवीन लागवड केलेल्या कलमांना पहिल्या २ वर्षात उन्हाळयात ८ दिवसांच्या अंतराने ३० ली. पाणी प्रति कलम याप्रमाणे द्यावे. बाष्पीभवन कमी करण्यासाठी काजु कलमांना गवताचे व पालापाचोळ्याचे अच्छादन दयावे.
नारळ	फळधारणा	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नारळ बागेस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात ब-याच अंशी घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नविन लागवड केलेल्या नारळ रोपांना उन्हापासून संरक्षणासाठी शेडनेटच्या सहाय्याने सावली तयार करावी. नारळावरील सोंडया भुंगा या किडीच्या नियंत्रणासाठी भुंग्याने पाडलेली भोके १० टक्के कार्बारील भुकटी व वाळूने बुजवून घ्यावीत. तसेच खोडावर १ मिटर उंचीवर गिरमिटच्या सहाय्याने १५ ते २० से.मी. खोल तिरपे भोक पाडून त्यामध्ये २० मि.ली. ३६ टक्के प्रवाही मोनोक्रोटोफॉस नरसाळयाच्या सहाय्याने ओतावे आणि भोक सिमेंटच्या सहाय्याने बंद करावे.
सुपारी	फळधारणा	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात ब-याच अंशी घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता सुपारी बागेस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी. येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात ब-याच अंशी घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता नविन लागवड केलेल्या सुपारीच्या रोपांना उन्हापासुन संरक्षणासाठी शेडनेटच्या सहाय्याने सावली तयार करावी.
वायंगणी भात	ओंबी अवस्था	काही ठिकाणी उन्हाळी भात दाणा भरण्याच्या अवस्थेत आहे. भात पीकाला नियमितपणे ४ ते ५ दिवसांच्या अंतराने पाणी दयावे. उष्णता वाढत असल्याने पीकाला गरजेप्रमाणे जास्त पाणी दयावे.
भुईमुग	शेंगा अवस्था	भुईमुग पीक शेंगा तयार होण्याच्या ते दाणे भरण्याच्या अवस्थेत आहे. बाष्पीभवनामध्ये वाढ होत असल्याने भुईमुग पीकाला जमिनीच्या मगदुराप्रमाणे 10 ते 12 दिवसांच्या अंतराने पाणी दयावे.
कुळीथ	काढणी	कुळीथ पिकाची काढणी ऊरकुन घ्यावी. तयार झालेल्या शेंगा सकाळच्या वेळेस काढुन उन्हात चांगल्या वाळवाव्यात.
चवळी	काढणी	चवळी पिकाची काढणी ऊरकुन घ्यावी. तयार झालेल्या शेंगा सकाळच्या वेळेस काढुन उन्हात चांगल्या वाळवाव्यात.
कडवा वाल	काढणी	कडवा वाल पिकाची काढणी ऊरकुन घ्यावी. तयार झालेल्या शेंगा सकाळच्या वेळेस काढुन उन्हात चांगल्या वाळवाव्यात.
मिरची	फुलोरा ते फळधारणा	मिरचीवर बोकड्या किंवा चुरडा मुरडा रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास रोग नियंत्रणासाठी व रोगकारक किडींच्या उदा. फुलकिडे व पाढरी माशींच्या नियंत्रणासाठी लागवडीनंतर १५ दिवसांनी फोरेट १० कि./हे. दयावे तसेच डायमिथोएट ३०% प्रवाही १ मिली + गंधक २ ग्रम किंवा मॅन्कोझेब २ ग्रम प्रती लिटर पाण्यात मिसळुन पुर्नलागवडीनंतर १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने फवारावे.
दुभती जनावरे	-	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात ब-याच अंशी घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता जनावरांना पिण्यासाठी स्वच्छ थंड पाणी व उपलब्ध असल्यास खाण्यासाठी हिरव्या ओल्या चा-याची व्यवस्था करावी. जनावरांचे दुपारच्या उष्णतेपासून योग्य ते संरक्षण करावे. गोठयामध्ये हवा खेळती राहिल याची काळजी घ्यावी.
कुक्कुटपालन	-	येत्या ५ दिवसांमध्ये कमाल तापमानात ब-याच अंशी घट तर किमान तापमानात ब-याच अंशी होणारी वाढ लक्षात घेता कोंबडयांचे उष्णतेपासून संरक्षण करण्यासाठी शेडला बाहेरुन कापडी पडदे लावून त्यावर पाणी शिंपडावे. तसेच शेडच्या छतावर गवताचे किंवा गोणपाटाचे आच्छादन घालावे व त्यावर पाणी शिंपडावे. कोंबडयांना तसेच पिल्लांना पिण्यासाठी स्वच्छ गार पाण्याचा पुरवठा करावा.

सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशिक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरुन तयार करुन प्रकाशित करण्यात आली.

डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर सहयोगी अधिष्ठाता तथा नोडल ऑफिसर कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१	डॉ. यशवंत चं. मुठाळ तांत्रिक अधिकारी कृषी हवामानशास्त्रीय क्षेत्र एकक ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ०२३६२-२४४२३१